– Jag är på elevernas nivå, mer coachande än auktoritär. Och det tror jag påverkar eleverna, säger Linnea Sahlin som gick direkt från lärarutbildningen till jobbet på Slättgårdsskolan söder om Stockholm.

Linnea Sahlin ville bli lärare för att göra verklig nytta. Därför var det självklart för henne att starta sin karriär på en skola med låga resultat.

– Här är man behövd, säger hon nöjt om sin arbetsplats.

TEXT: KATARINA BJÄRVALL FOTO: MELKER DAHLSTRAND

”JAG LÄNGTAR *alltid till jobbet*”

DE FLESTA HÖGKVALIFICERADE lärare väljer bort skolor med låga resultat när de söker jobb. Det kan vara en förklaring till de sjunkande resultaten i den svenska skolan, visar forskning. Men det finns lärare som lockas av att verka i socioekonomiskt missgynnade områden där de kan göra allra mest nytta.

Klass 6B på Slättgårdsskolan i Stockholmsförorten Bredäng har bara 17 elever, sedan ett antal strömhoppat till andra skolor. Men de 17 jobbar intensivt, just nu med massmedier i samhällskunskapen, och ambitionerna är höga: fyra elevgrupper ska göra varsin dokumentär om hur medier påverkar människor. Eleverna ska ut och intervjua folk, klassrummet sorlar av idéer.

I soffan i myshörnan sitter Lejla Smailovic, Sara Saleh, Vilmer Hammarberg och Simon Almbark och skriver in tänkbara frågor i sina mobiler: Vilken bild har du av bögar? Hur tycker du att mörkhyade framställs i medierna? Tycker du att invandrare och svenskar har samma rättigheter?

Linnea Sahlin, 24 år och ny lärare sedan i våras, slår sig ner i skräddarställning på golvet intill soffan.

– Ni måste ha något mer än bara intervjuer i er dokumentär, eller hur?

– Ja, säger Simon Almbark, vi kan filma tunnelbanan och centrum.

När Linnea Sahlin gick ut lärarutbildningen sökte hon enbart jobb på skolor i miljonprogramsområden.

– Ju längre jag gick på högskolan, desto mer förstod jag hur mycket nytta man kan göra som lärare. Men samtidigt insåg jag att jag inte ville bli någon vanlig fröken. Jag skulle aldrig trivas på en skola som var snäll och homogen. Jag tycker det är spännande med ungar som andra tycker är »skitungar«.

Linnea Sahlin har själv varit skoltrött, hon har adhd och beskriver sig som rastlös med ett stort behov av att saker ska hända. Med sig har hon också sina två yngre bröders erfarenheter: de har båda neuropsykiatriska diagnoser och har, menar hon, blivit svikna av skolan.

»Jag skulle aldrig trivas på en skola som var snäll och homogen.«

– Om man är en missuppfattad unge som ingen har några förväntningar på kan man bli sån som alla tycker att man är. Det vill jag förändra.

En stark kraft för henne under utbildningen har varit Rebel Learners, en förening som erbjuder kompletterande kurser och seminarier för lärarstudenter som vill jobba friare och mer framtidsinriktat.

EN AV SKOLORNA DÄR Linnea Sahlin sökte jobb var Slättgårdsskolan med 500 elever i årskurs F-9 och ett resultat klart under genomsnittet: 74 procent av niorna var behöriga till gymnasiet i våras, att jämföra med genomsnittet i Sverige, 87 procent.

Skolans ledning såg Linnea Sahlins engagemang i Rebel Learners som en merit, och det avgjorde saken för hennes del – hon valde Slättgårdsskolan.

Under de första arbetsveckorna, innan eleverna började, fick hon höra av sina nya kollegor att de barn hon och en annan nyanställd lärare skulle få var ovanligt jobbiga. När de sedan kom blev hon, säger hon, chockad – över deras goda kunskaper och höga kapacitet.

Linnea Sahlins pedagogik är fri. Eleverna har, med lite

– Om man inte är en typisk svensk elev har man ofta mer fördomar emot sig. Och då behöver man mer stöd och människor som tror på en, säger Linnea Sahlin.

stöd från henne, gjort sin egen terminsplanering baserad på kunskapskraven. De jobbar ofta i grupp och får röra sig både i klassrummet, runt på skolan och ute i omgivningarna på lektionstid. Samtidigt har undervisningen en tajt koppling till läro- och kursplaner.

– Det är en förutsättning för att jag ska kunna jobba så fritt. Och jag vill ha kaosig undervisning. Eleverna får utlopp för sin energi, det är därför de sköter sig så bra.

– Måste man själv ha haft en stökig uppväxt för att trivas med att jobba i ett stökigt område?

– Nej, säger Linnea Sahlin, jag känner inte att jag är som mina elever, jag är till exempel uppväxt i villa. Men jag förstår dem.

Efter ett par månader på jobbet tycker hon fortfarande att allt – verkligen allt – är roligt.

– Jag längtar alltid till jobbet. Till undervisningen förstås och till det där att man är så himla viktig. Det är en skön känsla – att de litar på en och berättar saker. Och konflikterna är roliga, att få vara med och lösa dem.

Alltid roligt alltså – men inte alltid lätt.

– Det svåraste är nog blandningen. Att vissa elever är på en jättesjälvständig nivå medan andra måste ha mycket stöd och hjälp. Då är det svårt att veta hur man ska sätta ihop grupperna.

Men eleverna verkar nöjda – när de ska beskriva sin nya lärare överträffar de varandra i hyllningar. Hon har färska kunskaper, säger någon. Om man misslyckas får man göra om, säger en annan. Hon ger inte så mycket läxor, vi lär oss mer i skolan istället, säger en tredje.

ATT SOM LINNEA SAHLIN medvetet söka sig till en lågpresterande skola är ovanligt bland svenska lärare. Men i andra länder – framför allt i länder som presterar högt i PISA:s kunskapsmätningar – är det vanligt att de mest kvalificerade lärarna väljer att jobba i socioekonomiskt missgynnade områden, som det heter i en PISA-rapport.

Anders Jakobsson, professor i didaktik vid Malmö högskola, har studerat vilken betydelse skolors likvärdighet har för ett lands prestationer i till exempel PISA.

– Det mest effektiva för ett utbildningssystem som vill höja sina resultat är att ha en hög likvärdighet, alltså små resultatskillnader mellan skolor. Och ett sätt att åstadkomma det är att skapa incitament för att styra välutbildade lärare till lågpresterande skolor, säger han.

Exempel kan vara högre lärarlöner på dessa skolor och, som man har i Malmö, förstelärartjänster som koncentreras dit. Men man måste också fokusera på elevunderlaget, menar Anders Jakobsson.

– Saknar man ambitiösa elever blir det negativa kamrateffekter. Lärarna börjar långsamt anpassa sig till en lägre nivå och det diskvalificerar de elever som är kvar från att ta sig vidare i skolsystemet.